

'Spora' Kosovska Sudjenja

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Kosovski advokati veruju da bi sudovi pod vodjstvom Ujedinjenih nacija trebalo da ubrzaju procese protiv osumnjicenih za ratne zlocine.

Jedan kosovski sudija kritikovao je pravni sistem pod upravom Ujedinjenih nacija zbog nedovoljnog ucinka kako bi osumnjiceni za ratne zlocine u pokrajini bili izvedeni pred sud.

"Slucajevi ratnih zlocina zanemareni su od strane kosovskog sudskog sistema", izjavio je Besim Keljmendi, visi sudija pristinskog Okruznog suda.

Do sada su za ratne zlocine pocinjene tokom sukoba 1999. optuzena 23 Srbina - od cega su samo trojica osudjena, i to na ukupnu zatvorsku kaznu od 56 godina.

Za razliku od zlocina pocinjenih u ratovima u Hrvatskoj i Bosni, na Kosovu nije sproveden nijedan postupak za izrucenje osumnjicenih za ratne zlocine Hagu.

Zahtev misije Ujedinjenih nacija na Kosovu da se formira lokalni ogranak Tribunala odbijen je kao preskup. Smatralo se da ne postoji nijedan razlog zbog kojeg okruzni sudovi uz pomoc medjunarodnih predstavnika ne bi mogli obaviti neophodni posao.

To je donelo izvesne probleme. Ljudi sa terena kazu da je proces izvodjenja optuzenih pred sud usporen kako bi se medjunarodni advokati najpre mogli u potpunosti upoznati sa vazecom lokalnom pravnom procedurom.

Za razliku od slicnih sudjenja u Hagu, kosovski slucajevi vode se uz postovanje nacionalnog, a ne medjunarodnog prava.

Lokalni advokati tvrde da medjunarodne sudije nisu u potpunosti upucene u Krivicni zakon bivse Jugoslavije - koji jos uvek vazi na Kosovu - sto dovodi do problema u pogledu tumacenja pravne terminologije, a upravo se to dogadja sa terminom "ratni zlocin".

U Krivicnom zakonu stare Jugoslavije ovaj pojam ne postoji - a njemu najbliza optuzba podize se zbog "zlocina protiv covecnosti". Medjunarodni i lokalni predstavnici postigli su dogovor oko kompromisne varijante - "zlocini pocinjeni za vreme rata". Potonjim terminom obuhvacena su ubijanja civila, silovanja i druga zlodela.

Ali, postoji i jos krupniji problem. Medjunarodne sudije tvrde da nedostatak materijalnih dokaza koci sprovođenje postupaka, dok Keljmendi tvrdi da je dokaze gotovo nemoguće prikupiti, budući da su najveći deo unistili sami pocinioci. To je znacajno usporilo i sudjenje Zoranu Stanojevicu - jos uvek jedinom optuzenom u zloglasnom slucaju Racak.

Do sada je pristinski Okruzni sud tokom devet meseci - koliko je optuzeni, kome se sudi za ubistvo i nanosenje telesnih povreda, proveo u pritvoru - odrzao 12 odvojenih saslusanja, pri cemu je proces obuhvatio i ponovna svedocenja svedoka, kao i rekonstrukciju dogadjaja u Racku.

Ono sto, takodje, predstavlja smetnju za kosovske advokate jesu sve glasnije price o prikrivanju civilnih leseva, prisutnih u srpskoj stampi u poslednjih nekoliko nedelja.

Ocito je da policija u Beogradu priprema optuznice protiv bivseg jugoslovenskog predsednika Slobodana Milosevica i njegovog ministra unutrasnjih poslova iz vremena kosovskog rata, Vlajka Stojiljkovica. Izgleda da ce oni biti optuzeni za pocinjene zlocine, kao i za njihovo prikrivanje tokom sukoba.

Ako srpska policija vec podize optuzbe protiv svog bivseg predsednika, onda, kazu Kosovari, njihov pravni sistem mora biti jos aktivniji u sprovođenju pojedinačnih sudjenja onima koji su navodno pocinili zlodela.

Francuski sudija Patris de Saret priznaje da su kosovski sudovi mogli uciniti vise, ali naglasava i to da je saradnja izmedju medjunarodnih i lokalnih advokata zapocela tek u februaru 2000.

De Saretova je proste godine predsedavala sudjenjima trojici Srba u Gnjilanu - koji su za sada i jedini osudjeni. Momcilo Trajkovic i Milos Jokic osudjeni su na po 20 godina zatvora, dok je Bozidaru Stanojevicu izrecena kazna od 16 godina. Oni su proglašeni krivim za krivicna dela od ubistva i silovanja, do nicim izazvanih napada na albanske seljane.

Uprkos usporavanjima samih procesa, Tom Gasi, pravni zastupnik zrtava u slucaju Racak, zapaza da postoji i sustinska korist od toga sto medjunarodna iskustva bivaju inkorporirana u kosovski krivicni zakonik.

Bivsi glavni administrator Ujedinjenih nacija na Kosovu, Bernar Kusner, ponovo je uspostavio stari jugoslovenski Krivicni zakon od 1999. - deset godina nakon sto ga je Slobodan Milosevic suspendovao, sto je bio korak ka ukidanju autonomnog statusa Kosova.

Tokom poslednje decenije, sudovi su, prema Gasijevim recima, bili "politizovani", odnosno upotrebljavani za potcinjavanje oblasti sa albanskom vecinom. Ucesce sudija koji su imenovani od strane Ujedinjenih nacija je po njegovom misljenju od sustinske vaznosti, buduci da ono za javnost znaci povratak poverenja u sudski sistem.

Gasi tvrdi da bi se odnosi izmedju albanske i srpske zajednice mogli cak i popraviti ukoliko bi se videlo da se pravda sprovodi u delo. Ukoliko ljudi prihvate sudske presude, postojece mnogo manja opasnost od ubijanja iz osvete, kaze nacelnik kosovskog pravnog odeljenja Nekib Keljmendi.

Medjutim, cak i kada bi ove systemske teskoce bile uklonjene, jedna teskoca ipak ostaje: neki osumnjiceni uspevaju da pobegnu iz zatvora pre no sto ih je moguće izvesti pred sud. U Mitrovici je 25 zatvorenika - od kojih je polovina pritvorena zbog sumnje da su pocinili ratne zlocine - uspelo da pobegne. I jedan Albanac optuzen za ratne zlocine takodje je pobegao iz istog zatvora.

Avni Zogiani je novinar kosovskog dnevnog lista "Koha Ditore".

Location: Kosovo

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/spora-kosovska-sudjenja>